

8 Οκτωβρίου 1827

Ναυμαχία στο Ναβαρίνο

Εντολοδόχοι των αποφάσεων που πήραν στο Λονδίνο οι τρεις μεγάλες δυνάμεις (βλ. 6.7.1827), οι ναύαρχοι Ερρίκος Ντεριγνί, Εδουάρδος Κόντριγκτον και Λογγίνος Χέιντεν έφτασαν στα ανοιχτά της Δυτικής Πελοποννήσου. Γαλλία, Αγγλία και Ρωσία είχαν υπογράψει μυστική συμφωνία ότι θα βοηθούσαν να αναγνωριστεί η Ελλάδα αυτόνομη χώρα, κάτω από την κυριαρχία του σουλτάνου. Η Τουρκία αρνήθηκε. Έστειλε ενισχύσεις στον Ιμπραήμ που οδήγησε τον στόλο του στο Ναβαρίνο (τη σημερινή Πύλο). Ο τουρκοαιγυπτιακός στόλος διέθετε 89 πλοία με 2.458 κανόνια και 16.000 άνδρες. Ο τριεθνής, 27 πλοία με 1.276 κανόνια.

Στις 8 Οκτωβρίου 1827, ο τριεθνής στόλος μπήκε στο λιμάνι του Ναβαρίνου. Σκοπός των τριών ναυάρχων ήταν πείσουν τον Ιμπραήμ να σταματήσει τη λεηλασία της Μεσσηνίας. Ο Κόντριγκτον έστειλε κάποιους με μια βάρκα να προτείνουν τρόπο συνάντησης με τον Ιμπραήμ. Όμως, κάποιος Τούρκος πυροβόλησε και σκότωσε τον Έλληνα πλοηγό. Από τη βάρκα κι από τη γαλλική ναυαρχίδα, απάντησαν με πυροβολισμούς. Ένα αιγυπτιακό πλοίο ανταπάντησε με κανονιοβολισμούς. Αναπάντεχα, η ναυμαχία είχε αρχίσει. Κράτησε ώσπου ο ήλιος έπεσε. Το αποτέλεσμα ήταν τραγικό για τον Ιμπραήμ: Είχε χάσει εξήντα πλοία και 6.000 άνδρες. Από τον τριεθνή στόλο, είχαν σκοτωθεί 172 άνδρες. Όμως, όλα τα πλοία του ήταν εκεί, έτοιμα να ξαναρχίσουν ναυμαχία, αν χρειαζόταν.

Δεν χρειάστηκε. Ο Ιμπραήμ προτίμησε να εκκενώσει την Πελοπόννησο. Όταν ο Καποδίστριας θα έφτανε στην Ελλάδα, ο Μοριάς θα ήταν ελεύθερος.

1810: Γεννιέται ο Αμερικανός σκαπανέας Τζέιμς Γουίλιαμ Μάρσαλ. Η από αυτόν ανακάλυψη χρυσού στην κοίτη ενός ποταμού στο Σάτερ Κρικ της Καλιφόρνια, υπήρξε η αρχή του πυρετού των χρυσοθήρων, το 1849.

1871: Ξεσπά η μεγάλη πυρκαγιά στο Σικάγο. Σύμφωνα με τον μύθο, υπεύθυνη ήταν μια αγελάδα που κλώτσησε ένα φανάρι στον αχυρώνα της κ. Ο' Λίρι. Τουλάχιστον 300 άνθρωποι σκοτώθηκαν και 90.000 έμειναν άστεγοι. Οι ζημιές έφτασαν τα 200 εκατομμύρια δολάρια.

1895: Γεννιέται ο Αργεντινός στρατηγός και πολιτικός Χουάν (Ντομίνγκο) Περόν. Πραξικοπηματίας, πρόεδρος από το 1946 μέχρι το 1955, οπότε και ανατράπηκε με πραξικόπημα, κλήθηκε να επιστρέψει από την εξορία το 1973 κι επανεκλέχτηκε πρόεδρος. Πέθανε το 1974.

1912: Στον Α' Βαλκανικό πόλεμο, στο Μαυροβούνιο, που πρώτο είχε ξεκινήσει τις μάχες στα τέλη του Σεπτεμβρη, θυμούνται ότι δεν είχαν κηρύξει τον πόλεμο κατά της Οθωμανικής αυτοκρατορίας και το πράττουν αυτή την ημέρα.

1954: Πέντε μήνες μετά την καταστροφή των Γάλλων στο Ντιέν Μπιέν Φου, ο πολιτικός ηγέτης των Βιετναμέζων, Χο Τσι Μινχ, μπαίνει θριαμβευτής στο Ανόι.

1967: Πεθαίνει ο Βρετανός πολιτικός, μέλος του Εργατικού κόμματος και πρωθυπουργός της χώρας του κατά την περίοδο 1945 - 1951, Κλέμεντ Άτλι. Στη διάρκεια της πρωθυπουργίας του, η Βρετανία έχασε την Ινδία και το Πακιστάν (1947), καθώς και την Μπούρμα (1948). Είχε γεννηθεί το 1883.

1973: Ο δικτάτορας Γ. Παπαδόπουλος διορίζει πρωθυπουργό τον Σπύρο Markeζίνη αρχίζοντας την περίοδο της «φιλελευθεροποίησης» που, σαράντα μέρες αργότερα, θα θαφτεί στο Πολυτεχνείο.

1993: Η Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ αίρει σχεδόν όλες τις οικονομικές κυρώσεις κατά της Νοτίου Αφρικής που ίσχυαν απ' το 1960 εξαιτίας της πολιτικής του απαρτχάιντ που ασκούσε η Πρετόρια.

1996: Ο πρόεδρος της Παλαιστίνης, Γιασέρ Αραφάτ, κάνει την πρώτη του δημόσια επίσκεψη στο Ισραήλ, με σκοπό να συζητήσει με τον πρόεδρο της χώρας, Ετζέρ Βέιζμαν. Η συνάντηση έγινε στην κατοικία του κ. Βέιζμαν στην παραθαλάσσια πόλη Σεζαρέα στο κεντρικό Ισραήλ.

1999: Η αγγλική δικαιοσύνη ανοίγει τον δρόμο για την έκδοση του πρώην δικτάτορα της Χιλής Αουγκούστο Πινοσέτ στην Ισπανία, προκειμένου να δικαστεί για «εγκλήματα κατά

της ανθρωπότητας». Είχε συλληφθεί στις 16 του Οκτώβρη του 1998, έπειτα από αίτημα των δικαστικών αρχών της Ισπανίας που τον καταζητούσαν για «γενοκτονία Ισπανών πολιτών».

2005: Γύρω στους 40.000 είναι οι νεκροί (μαθητές οι περισσότεροι) και πάνω από 2.500.000 οι άστεγοι από τον σεισμό 7,6 βαθμών της κλίμακας Ρίχτερ που έπληξε το Πακιστάν. Νεκροί αναφέρθηκαν και στην Ινδία, το Κασμίρ και το Αφγανιστάν.

2016: Σε ηλικία 104 χρόνων, πεθαίνει ο τελευταίος της τριανδρίας των πραξικοπηματιών της 21ης Απριλίου 1967, τότε ταξίαρχος Στυλιανός Παττακός. Είχε καταδικαστεί σε ισόβια αλλά, το 1990, η κυβέρνηση Κωνσταντίνου Μητσοτάκη τον αποφυλάκισε «λόγω ανηκέστου βλάβης της υγείας του». Είχε γεννηθεί στις 8 Νοεμβρίου 1912.

Η 8^η Οκτωβρίου στον πολιτισμό

8 Οκτωβρίου 1469

Ο ζωγράφος Φρα Φιλίππο Λίπι

Βίος και πολιτεία, ο Φιλίππο Λίπι γεννήθηκε στη Φλωρεντία το 1406 αλλά γρήγορα έμεινε ορφανός κι από τους δυο γονείς του. Τον περιμάζεψε μια θεία του και, στα 15 του (1421), τον έστειλε στο μοναστήρι Μαρία ντελ Καρμίνε, να γίνει μοναχός. Τη χρονιά εκείνη, στο παρεκκλήσι του μοναστηριού εργαζόταν ο ζωγράφος Μαζάτσιο. Ήταν η πρώτη επαφή του Λίπι με την τέχνη. Αποφάσισε να γίνει ζωγράφος. Αφού διακόσμησε τους τοίχους του μοναστηριού και της εκκλησίας του, ο Λίπι έφυγε από εκεί (1432). Τον έπιασαν πειρατές και τον πούλησαν σκλάβο. Δεκαοχτώ μήνες αργότερα, είχε κερδίσει την ελευθερία του, έχοντας φτιάξει ένα κολακευτικό πορτρέτο του αφεντικού του. Στα 1434, βρισκόταν ζωγράφος στην Πάδουα. Απέκτησε φήμη και προσκλήθηκε στη Φλωρεντία από την ισχυρή οικογένεια των Μεδίκων (1437). Του ανέθεσαν να διακοσμήσει εκκλησίες και μοναστήρια. «Η παρθένα και το παιδί» και «Η Μαντόνα και το παιδί» είναι δυο από τα πιο σπουδαία τότε έργα του. Ο Μποτιτσέλι έγινε μαθητής του.

Ως ιερέας ζωγράφος, στα 1456, ανέλαβε τη ζωγραφική διακόσμηση της μονής Σάντα Μαργαρίτα. Παράτησε τη δουλειά στη μέση και κλέφτηκε με μια καλόγρια, τη Λουκρητία Μπούτι. Τους δόθηκε άδεια να παντρευτούν κι από την ένωσή τους προέκυψε ο Φιλιππίνο Λίπι, ένας από τους σημαντικότερους ζωγράφους του 15^{ου} αιώνα.

Στα 1467, ο Φρα Λίπι ανέλαβε να διακοσμήσει με νωπογραφίες τον καθεδρικό ναό της Φλωρεντίας, έχοντας υπογράψει συμβόλαιο με τους Μεδίκους. Τα εκεί αριστουργηματικά έργα του είναι και τα τελευταία του. Πέθανε στις 8 Οκτωβρίου του 1469.

1835: Γεννιέται στο Τόκιο ο συνθέτης Τόρου Τακεμίσου.

1941: Γεννιέται ο Αμερικανός μαύρος ηγέτης στην πάλη υπέρ των δικαιωμάτων του πολίτη, Τζέσε Τζάκσον.

1970: Μέσα στην καρδιά της εποχής του ψυχρού πολέμου, με μια αμφιλεγόμενη απόφαση της Σουηδικής Ακαδημίας, ο Ρώσος εμικρέ μυθιστοριογράφος Αλεξάντερ Σολτζενίτσιν κερδίζει το Νόμπελ Λογοτεχνίας.

2003: Ο ηθοποιός Άρνολντ Σβαρτζενέγκερ εκλέγεται κυβερνήτης της πολιτείας Καλιφόρνια των ΗΠΑ.

2010: Το νόμπελ ειρήνης απονέμεται στον 54χρονο φυλακισμένο Κινέζο αντικαθεστωτικό, Λιου Ζιαομπό, άλλοτε καθηγητή πανεπιστημίου. Είχε διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στις διαδηλώσεις του 1989 που οδήγησαν στα γεγονότα της Τιενανμέν.

2017: Σε ηλικία 83 χρόνων, πεθαίνει η συγγραφέας Λούλα Αναγνωστάκη. Είχε γεννηθεί το 1934.